

Kisvállalkozások egyszerűsített helyi iparűzési adózása

Az Egyes adótörvények módosításáról szóló 2022.évi XLV.törvény 2023.évtől jelentősen módosította A helyi adókról szóló 1990.évi C.törvényt (továbbiakban: Htv.), így a helyi iparűzési adóztatást.

Az egyszerűsített adózást választó kisvállalkozók köre

Az idei évtől egy új fogalom jelent meg a helyi iparűzési adóztatásban, úgynevezett „kisvállalkozó” kerül bevezetésre, akik/amelyek ennek a fogalmi körnek megfelelnek bizonyos árbevételi határokon belül, bevallás nélkül is egyszerűsödhet a helyi iparűzési adófizetésük.

A Htv. szerint **kisvállalkozónak minősül** az a vállalkozó, akinek/amelynek éves nettó árbevétele nem haladja meg **25 millió forintot**, illetve **kiskereskedő átalányadózó egyéni vállalkozó esetén nem több, mint 120 millió forint**.

Az egyszerűsített helyi iparűzési adózás lényege

A Htv. három bevételi sávot és ahhoz tartozó tételes adóalapot határoz meg. A bevételi sávokat éves szinten kell tekinteni, tehát 12 hónapnál rövidebb adóév esetén napi időarányosítással kisebb a bevételi sáv összege is. Ha a kisvállalkozó a tételes adóalap-megállapítási módszert választja, akkor **adóbevallás benyújtása nélkül, évente egyszer, az adóévet követő év ötödik hónapjának utolsó napjáig (jellemzően: május 31-ig) köteles majd megfizetni iparűzési adóelőlegét/adóját.**

Eszerint a kisvállalkozó székhelyére és a telephelyére/telephelyeire jutó **iparűzési adóalap** - **2,5-2,5 millió forint**, ha a vállalkozó bevétele a 12 millió forintot nem haladja meg, (éves iparűzési adó: 50 ezer forint)

- **6-6 millió forint**, ha a vállalkozó bevétele a 12 millió forintot meghaladja, de a 18 millió forintot nem haladja meg, (éves iparűzési adó: 120 ezer forint)

- **8,5-8,5 millió forint**, ha a vállalkozó bevétele a 18 millió forintot meghaladja, de a 25 millió forintot nem haladja meg. Utóbbi kategóriába tartozik az a kisvállalkozó, aki a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerinti átalányadózó kiskereskedő és bevétele éves szinten nem több, mint 120 millió forint (éves iparűzési adó: 170 ezer forint).

A 2023. januárjától életbe lépő szabályok alapján az adóalap-megállapítási módszer választását a kisvállalkozó annak az adóévnek az ötödik hónapja utolsó napjáig (az adóév május 31-ig) köteles bejelenteni, amelyben e módszert először kívánja alkalmazni (tehát 2023-ban, a 2023-ban kezdődő adóévre 2023. május 31-ig). A bejelentés az előző adóévről szóló adóbevallási nyomtatványon (22HIPAK) tehető meg. A 2023. május 31-ig tett nyilatkozat végleges, az későbbiekben (pl.: önellenőrzéssel) nem módosítható.

A 2022. szeptember 1-jétől az iparűzési adóba belépő új Katások, ha nem tesznek semmit automatikusan bekerülnek ebbe a körbe.

A kisvállalkozó a tételes adóalap-megállapítási módszert csak a teljes adóévre választhatja, s a döntése – erre vonatkozó külön, évenkénti bejelentés nélkül – mindaddig érvényes, amíg azt vissza nem vonja, illetve kilép a sávhatárból.

Az egyszerűsített iparüzési adóalap-megállapításra jogosult kisvállalkozók egyszerűsített iparüzési adóalapja az adóévi bevételük nagyságától függően sávosan differenciált, *(a székhelyük és a telephelyeik fekvése szerinti)* önkormányzatoként azonos nagyságú, tételes összeg lesz.

Az egyszerűsített módot választó kisvállalkozóknak

- tételesen **nem kell gyűjteniük azokat a számlákat, melyekkel hipa adóalapjukat csökkenthetik, és**
- **adójukat sem megosztani egyes önkormányzatok között** majd éves adóbevallásaikban,
- sávhatárban maradás esetén **bevallást sem adnak, és**
- **adót csak egyszer május 31-ig fizetnek.**

A Htv. 51/Q. §-a (1) bekezdése értelmében a 2022. december 31-én hatályos 39/B. § (3) bekezdése szerinti iparüzési adóalap-megállapítást alkalmazó vállalkozó a 2022. évben kezdődő adóévről **2023. május 31-ig nyújthatja be az iparüzési adóbevallást. A bevallás benyújtása nem kötelező.**

Amennyiben a 2022. december 31-ig tételes adózó vállalkozó – iparüzési adóban új katás - 2023. január 1-jétől **nem kívánja az iparüzési adó alapját** a 39/A. § szerinti adóalap-megállapítási egyszerűsített módszer szerint megállapítani, akkor **e döntését 2023. május 31-ig teheti meg.** Ha így dönt, akkor a bejelentéssel egyidejűleg a 2023. január 1. és a 2024. június 30. közötti előlegfizetési időszakra **75 ezer forint adóelőleget is be kell vallani.** Ezt az adóelőleget két részletben kell megfizetni, **2023. május 31-ei esedékességgel 50 ezer forintot** és 2024. március 18-ai esedékességgel 25 ezer forintot.

Ha a 2022. december 31-ig tételes adózó vállalkozó **bejelentését nem teszi meg,** akkor azzal a vélelemmel él az önkormányzati adóhatóság, hogy az iparüzési adó alapját 2023. január 1-jétől a 39/A. §-a szerint **az új egyszerűsített módon állapítja meg.** Azaz, magát az új egyszerűsített mód választását külön nem kell megtennie és bejelenteni.

Természetesen, ha adóbevallást tesz *(2023.05.31-ig)* a 2022. évről, úgy ebben **bevallásában jelölheti az egyszerűsített választást.** Ez ugyanazt jelenti, mintha bevallást nem adna, és nem jelölné, hogy nem kíván élni ezzel a lehetőséggel.

Az egyszerűsített adózás előnye, hogy későbbiekben nem kell számláit gyűjtenie és vélelmezett adóalap után fizet egyszer adót, valamint egyben **2024. évtől jelentősen csökken az adóadminisztráció is** (megszűnik a bevallási kötelezettség és évente egyszer kell majd adót/előleget fizetni).

Az új KATA-t (2022.09.01-től) már nem alkalmazó vállalkozóknak az új egyszerűsített adóalap-megállapításról szóló döntésüket a 2022. adóévről szóló bevallás esedékességéig, azaz **2023. május 31-ig van lehetőségük meghozni** és azt az előző adóévről szóló (22HIPAK) adóbevallásban jelezni az önkormányzati adóhatóságok felé.

Összefoglalva: A 2022-ben a Htv. 39/B. § (3) bekezdése szerinti egyszerűsített adóalap-megállapítást választó Katásnál, amíg erre vonatkozóan **ellentétes nyilatkozatot nem tesz, az önkormányzati adóhatóság vélelmezi, hogy 2023-ra a Htv. új 39/A. §-a szerinti adóalapmegállapítást választja.** Az ezt cáfoló (vélelmet megdöntő) nyilatkozatát az adózó – a Htv. 51/Q. §-a szerint – 2023. május 31-ig teheti meg.

Az új adózási mód választása - vélelme - későbbiekben jelentős adminisztrációs könnyítést jelenthet.

Fontos azonban azt is tudni, hogy a kisvállalkozó, aki a lényegesen egyszerűsített, új tételes adóalap-megállapítást alkalmazza, sem törvényi, sem önkormányzati rendeleti adómentességre, adókedvezményre, adócsökkentésre nem lesz jogosult.

A nem egyszerűsített módot választók adóalapjukat az általános módon határozzák meg, így a nettó árbevétel akkor tudják csökkenteni az eladott áruk beszerzési értékével és a közvetített szolgáltatások értékével, az alvállalkozói teljesítések értékével és az anyagköltséggel, valamint az alapkutatás, alkalmazott kutatás, kísérleti fejlesztés adóévben elszámolt közvetlen költségével, ha ilyen bizonylattal, számlákkal rendelkeznek.

Egyúttal, ha a kisvállalkozó több önkormányzat illetékességi területén vagy külföldön végez iparüzési tevékenységet, akkor az iparüzési adó alapját - a tevékenység sajátosságaira leginkább jellemzően - a kisvállalkozónak kell a Htv. 3. számú mellékletben meghatározottak szerint megosztania, ezért évente adóbevallást adnak, adóelőleget és éves adót fizetnek.

Ha azonban nem áll rendelkezésre bizonylattal is alátámasztott adóalap csökkentő tétel, úgy adója akár 12 millió forint bevétel után 240 ezer forint, 18 millió forint bevétel után 360 ezer forint, 25 millió forint árbevétel után 500 ezer forint is lehet. Így, éves adója is több lehet, mint amit az egyszerűsített mód választása esetében kell fizetnie.

Ugyanakkor azt is számításba kell venni, ha a kisvállalkozás több önkormányzat felé is fizet iparüzési adót, az magasabb összegű is lehet az egyszerűsített mód választása esetén, mintha az általános módon határozná meg adóalapját.

Azt, hogy mely sávhatárba fog tartozni azt magának a kisvállalkozónak kell tudnia, hiszen az általa valószínűsített sávba tartozás határozza meg, hogy mennyi adóelőleget (később adót) fizet be 2023. május 31-ig az önkormányzatnak.

Abban az adóévben, amelyikben a kisvállalkozó az egyszerűsített adóalap-megállapítási mód alkalmazására áttér, úgy az áttérés adóévében (leghamarabb 2023. évben) minden, **az új módszert választó adózó számára az adóelőleg összege az előző adóév bevétele alapján, a Htv. 39/A. § (2) bekezdés szerint megállapított adóalap** (ami lehet 2,5 millió forint, 6 millió forint, vagy 8,5 millió forint) **és az önkormányzat rendelete szerinti adómérték** (Keszölc községben 2%) **szorzata**, feltéve, hogy a kisvállalkozó előző adóévi bevétele nem több, mint a Htv. 39/A. § (1) bekezdés szerinti bevétel (azaz nem több, mint 25 vagy 120 millió forint).

Az adózó megfizeti az általa helyes összegűnek tartott előleget (50 ezer, vagy 120 ezer, vagy 170 ezer Ft). Amennyiben pedig jól paraméterezi a 2023-ban rá vonatkozó sávot, akkor a 2023-as adóévről bevallás-benyújtási kötelezettség nem terheli 2024-ben.

Az új, egyszerűsített iparüzési adóalapba történő belépés módja:

- folyamatosan működő vállalkozó az adóévre az adóévet megelőző évről szóló bevalláson jelzi (pl.:2022. évi),
- jogelőd nélkül kezdő vállalkozó az első adóévre is, ezen adóévről (pl.: 2023. évi) szóló bevallásban (Htv. 39/A. (4) bek a)),
- adóévre a településen székhelyet áthelyező, telephelyet nyitó vállalkozónak bejelentkezéskor, bejelentési változás-bejelentési nyomtatványon. (Htv. 39/A. (4) bek b))

A kisvállalkozó e döntése **a teljes adóévre vonatkozik** és mindaddig érvényes, amíg a kisvállalkozó az adóalapját az új egyszerűsített módon kívánja megállapítani.

A **bevallást** a NAV-on keresztül benyújtott **22HIPAK nyomtatvány** megfelelő lapján és blokkjában teheti meg.

A **bejelentési nyomtatvány** önkormányzatonként az **Elektronikus Önkormányzati Portálon** (<https://ohp-20.asp.lgov.hu/nyitolap>) **nyújtható be** (Ügyintézés bejelentkezéssel => KESZTÖLC KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA => Ügyindítás => Adóügyi ágazat és Általános adónyomtatványok ügýtípus => BEJELENTKEZÉS, VÁLTOZÁS-BEJELENTÉS).

Fontos azzal is tisztában lenni, hogy ha a **kisvállalkozó** (nem új Katás) **adózó a bevallását késedelmesen** (2023. május 31-jét követően) **nyújtja be** és azt igazolási kérelemmel nem menti ki, akkor a bevallás feldolgozásra kerül, ám **az egyszerűsített adóalap-megállapításra vonatkozó bejelentés már nem fogadható el**. Azaz ő az általános szabályok szerint adózik.

Új jogelőd nélkül kezdő vállalkozó, hogyan választhatja ezt az adózási formát?

A Htv. 2023. január 1-jétől hatályos 39/A. § (4) bekezdése alapján az adóköteles tevékenységét jogelőd nélkül kezdő kisvállalkozó az **első adóévről szóló adóbevallásban jelentheti be az első adóévre is az egyszerűsített adóalap-megállapítás választását**. Ez azt jelenti, hogy ennek a vállalkozói körnek a tevékenysége megkezdése évében nem kell nyilatkoznia az önkormányzati adóhatóság felé arról, hogy az első adóévre az egyszerűsített adóalap-megállapítást kívánja-e választani. Elegendő, ha az erről szóló bejelentését az első adóévről szóló bevallásában teszi meg. Azaz, ebben az esetben egy év haladékot kap a kisvállalkozó, hogy eldöntse akarja-e az első adóévre is választani az új Htv. 39/A. § szerinti adózási módot.

A jogelőd nélkül kezdő kisvállalkozónak külön bejelentkeznie az önkormányzati adóhatóság felé nem kell, hiszen ezt – az általános szabályok szerint - a NAV-on keresztül teszi meg. Ekkor az adózási mód választásáról még nem kell nyilatkoznia.

Más önkormányzat területén székhellyel rendelkező kisvállalkozó 2023. január 1-jét követően településünkre helyezi a székhelyét, vagy településünkön telephelyet nyit. Hogyan választhatja ezt az adózási formát?

Ekkor bejelentési nyomtatványon teszi meg a választást, ahol a bejelentkezési, változás-bejelentési nyomtatvány egyben végrehajtható okiratnak is minősül. A nyomtatvány az Elektronikus Önkormányzati Portálon <https://ohp-20.asp.lgov.hu/nyitolap> nyújtható be (Ügyintézés bejelentkezéssel => KESZTÖLC KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZATA => Ügyindítás => Adóügyi ágazat és Általános adónyomtatványok ügýtípus => BEJELENTKEZÉS, VÁLTOZÁS-BEJELENTÉS).

A Htv. 39/A. § (9) bekezdése szerint a kisvállalkozó adóelőleg-fizetése az adóév ötödik hónapjának utolsó napjáig, azaz 2023. május 31-ig esedékes. Ez azt is jelenti, hogy ha településünkön újonnan kezd tevékenységet, és a kisvállalkozó iparüzési adóalanyként egyébként máshol már adóalany, akkor **adóelőleget csak akkor kell vallania, ha a települési jelenléte az adóév ötödik hónapjának utolsó napja előtt kezdődik és megfelel a Htv. 39/A. § (10) bekezdés b) pontjának**, azaz az előző adóévi bevétele nem több, mint a Htv. 39/A. § (1) bekezdés szerinti összeg [alapesetben 25 millió forint, az átalányadózó kiskereskedő esetében 120 millió forint]. Ellenkező esetben – törvényi esedékességi határidő hiányában – nem.

Hogyan léphet ki az egyszerűsített adózási módból a kisvállalkozó?

A Htv. 39/A. § (6) bekezdése alapján, ha a kisvállalkozó már nem a (2) bekezdés szerint kívánja megállapítani az adóalapját, akkor e döntését az adóév ötödik hónapjának utolsó

napjáig jelentheti be az önkormányzati adóhatóságnak. **A bejelentési kötelezettségét teljesítheti a bevallási,** illetve (ha az előző évről bevallás-benyújtási kötelezettség nem terhelte) **a változás-bejelentési nyomtatványon is.** E bejelentéssel egyidejűleg iparűzési adóelőleg bevallására köteles, a bevallott adóelőleg két részletben esedékes.

Arra is figyelemmel kell lennie a kisvállalkozásnak, hogy ha több önkormányzat illetékességi területén is végez tevékenységet, úgy minden településen egységes módon kell adóznia.

Köszönjük szíves közreműködését!

Kesztlöc Község Önkormányzata